

Foglalja össze az alábbi szöveget – a megadott irányítási szempontok alapján – idegen nyelven, **kb. fele terjedelemben** úgy, hogy **összefüggő szöveget** hozzon létre!

Ön egy nemzetközi gyermekmentő szolgálat munkatársaként időnként azt a feladatot kapja, hogy a különböző országokban élő gyermekek sorsával foglalkozó ismertetőket, tanulmányokat legfőbb információit foglalja össze idegen nyelven.

Fellépés a gyermekmunka ellen

Akár két év börtönre is számíthat ezentúl Indiában az a munkaadó, aki 14 év alatti gyereket dolgoztat háztartási, éttermi alkalmazottként, utcai árusként. A világ egyik legdinamikusabban fejlődő országában súlyos gond a gyermekmunka. Az 1 milliárd lakosú Indiában dolgozik ugyanis a világon a legtöbb gyermek: 12,6 milliót tartanak nyilván, egyes becslések azonban 60-115 millió közé teszik számukat. Azonban a gyermekmunka ellen folytatott harc kilátástalan, a gyermekmunka számos indiai család számára szinte az egyetlen bevételi forrás.

Csakhogya gyermekmunka csapda: nem segít kitörni a szegénységből, sőt éppen hogy újratermeli azt. A fejlődő országokban családok százezrei kerülnek olyan eladósodott helyzetbe, hogy gyermekeiket – sokszor már 5-6 évesen – ültetvényekre, gyárakba vagy tehetősebb családok otthonaiba küldik dolgozni. A megnőtt munkaerő-kínálat azonban lenyomja a béreket, és továbbra is arra kényszeríti a szülőket, hogy a gyerekeket iskola helyett munkába adják.

Az olcsó gyermekmunka a technológiai fejlesztést is gátolja. Szakértők is figyelmeztetnek erre, és számtalan felmérés is ezt támasztja alá. Minden újítás, mely kíméli a munkavállalót, anyagi ráfordítást igényel a vállalat részéről. A munkaadónak azonban nem éri meg a gépesítés, a kevésbé munkaigényes eljárásokba való befektetés.

A gyermekmunkások 70 százaléka a mezőgazdaságban dolgozik, jóval kiszolgáltatottabb körülmények között, mint az iparban. Elsősorban India, Pakisztán és Nepál azok az élenjáró országok, ahol százezreivel robotolnak a gyerekek a teaültetvényeken. A farmokon a gyerekek gyakran védőfelszerelés, maszk és kesztyű nélkül dolgoznak vegyszerek és gépek között. Néhány ázsiai és latin-amerikai országban például arra használják a gyermekmunkást, hogy zászlókkal jelezze a permetező repülőgépeknek a befújandó területet.

A fejlődő világ kis-és közepes vállalatai is szívesen alkalmaznak kiskorúakat. Sokszor az olcsóbb, védtelenebb, engedelmesebb és könnyebben elbocsátható munkaerő jelenti az ilyen cégek versenyképességét. Sok fejlődő ország vezetője tisztában van a helyzettel, de ragaszkodik az olcsó munkaerőhöz. Így ezekben az országokban szinte lehetetlen átfogó szabályozást bevezetni.

HVG

1. Milyen súlyos társadalmi gond nyomasztja Indiát?
2. Miért hat ellentmondásosan a munkaerő piacra a gyermekmunka?
3. Hogyan befolyásolja a technológiai újítások bevezetését a gyermekmunka?
4. Mi jellemzi a mezőgazdaságban dolgozó gyermekmunkások munkakörülményeit?
5. Mi motiválja a kis- és közepes vállalatokat gyermekmunkások foglalkoztatására?

Fordítsa le az alábbi szöveget magyar nyelvre!

Hiihtoloma lähestyy! Alkavat kauheat ajat, jolloin pitäisi saada teini-ikäiset lapseni suksille ja ladulle. Kovasti he protestoivat – se on tylsää, tyhjän näköistä ja muutenkin vanhanaikaista. Perusteluna nuorisoo käyttää vanhaa hyväksi havaittua virttä: Kukaan kavereista ei hiihdä!

Yksittäistapauksessa väite saattaa tietysti pitää paikkansa, mutta muutoin hiihto on kolmanneksi suosituin suomalaisten liikuntamuoto. Hiihdon edelle menevät vain kävely, lenkkeily ja pyöräily. Hiihdon suosio on ollut kasvussa, joskin nuoremmassa ikäluokassa on havaittavissa hienoista laskua.

Lapseni syyttävät minua myös siitä, että valheellisesti kutsun talvilomaa hiihtolomaksi. Heidän mielestään painon pitäisi olla sanalla loma, ei sanalla hiihto.

Olen yrittänyt vedota heihin Suomen Latu ry:n hengessä: „Maastohiihto on maailman monipuolisin liikuntamuoto. Se kehittää sekä sydän- ja verenkiertoelimistön kuntoa että lihaskestävyyttä ja -tasapainoa. Jalkojen ja käsivarsien suuret lihasryhmät työskentelevät hiihdossa samanaikaisesti ja tehokkaasti ja auttavat rytmittämään räsitusluonnollisella tavalla. Selkarankaa tukevat ja liikuttavat vartalonlihaksat saavat monipuolista harjoitusta, ja koska räsitus jakaantuu useille lihasryhmille, ovat pitemmätkin hiihtolenkit mahdollisia.”

Hiihto on terveyslaji, koetin myös perustella. Vastaväiteissä hiihtoa pidettiin kylmänä ja hikisenä puuhana. Suksetkin kuulemma joko lipsuvat tai eivät luista hyvin. Ja usein nenäkin vuotaa.

Mutta, niin uskon, kun pääsemme loman alkaessa taas valkoiseen metsään tuoreen ladun varteen, niin kuuluu vain lumen suhinaa kun kaupunkilaiset teinit lähtevät sivakoimaan eteenpäin. Vanhempana on silloin pakko myöntää: tyhmää tai vanhanaikaista, mutta hyvin se näyttää sujuvan!

3. Íráskészség

Maximális pontszám: 20

Írja le gondolatait idegen nyelven az **egyik témáról** úgy, hogy **minden irányítási szempont**ra térjen ki!

(Az irányítási szempontok sorrendjét nem kell betartania.) Fontos, hogy **összefüggő szöveget** hozzon létre.

Levél esetén tartsa be annak **formai előírásait** (dátum, megszólítás, üdvözlő formula, aláírás)!

Terjedelem: **22-25 sor**

Kérjük, hogy a feladat megoldása során – a titkos adatkezelés érdekében – ne használja saját adatait!

I.

Külföldi barátja levelében megdicséri Önt a nyelvtudásáért, és mindjárt el is panaszolja, hogy neki bizony kínszenvedés a nyelvtanulás. Képtelen bemagolni a szavakat, a nyelvtanról nem is beszélve.

Válaszlevelében

- a) reagáljon a dicséretre;
- b) utaljon barátja önkritikus megjegyzésére;
- c) biztassa barátját, hogy ne adja fel a dolgot;
- d) adjon néhány konkrét tippet vagy tanácsot, amelyek Önnél beváltak a nyelvtanulás során;
- e) hívja fel figyelmét a valódi (vagyis nem tanórai) kommunikáció jelentőségére a nyelvtanulásban (levelezés, internetes csevegés stb.).

Vagy:

II.

Külföldi barátja képeslapot küldött Önnek egy távoli országból, ahol szabadságát töltötte. Kérdezi, Önnek mik a nyári tervei.

Válaszlevelében

- a. köszönje meg a képeslapot, és kérjen részletesebb úti beszámolót, esetleg fényképeket is;
- b. barátja kérdésére reagálva írja le, hogy a nyári program egyelőre bizonytalan, mert Ön és partnere egészen ellentétes módon képzelik el a közös utazást;
- c. fogalmazza meg, Ön milyen nyaralást szeretne (úti cél, jármű, szállás, szabadidős programok, stb.);
- d. ismertesse partnere – alapvetően különböző – elképzeléseit;
- e. írja le, (Ön) mindenképpen ragaszkodik-e eredeti elképzeléséhez, vagy belemegy majd valamilyen kompromisszumba, és miért.

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd annak alapján válaszoljon **magyarul** a kérdésekre!

Mitá tehdä, kun lapsena nähty Psyko-elokuva herättää inhon suihkuverhoja kohtaan tai meressä uiminen on mahdotonta Tappajahai-elokuvan takia. Tv-pelot eivät aina jää lastenhuoneeseen.

Lasten näkemälle tv-väkivallalle, seksille ja kauhulle on asetettu nykypäivän lainsäädännössä selkeät rajat. Elokuissa tai videopeleissä voi nähdä merkinnät materiaalin sopivuudesta 3, 7, 11, 15 ja 18 vuotiaille. Televisiossa kuuluttaja kertoo yleensä, onko tuleva ohjelma lapsille sopiva. Huoli lasten tv-traumoista ulottuu ministeritasolta koti-sohvalle. Toista oli ennen. Monta sukupolvea on kasvanut ilmapiirissä, jossa lasten tv-katselua valvottiin huomattavasti vähemmän kuin nykyään, ja kasvattajien tarjoama laiha lohtu kuului „älä huoli, se on vain elokuvaa”.

Joskus pelkästään lapsuuden pelottavan elokuvamusiikin kuuleminen tai elokuvan tehoste voi laukaista trauman eläväksi uudelleen.

Yhdysvaltalais tutkimukset kertovat, että 25 prosenttia nuorista aikuisista kokee lapsuuden tv-pelkojen jatkuneen aikuisikään. Pelko oirehtii yleisimmin painajaisina tai pakkomielteisinä ajatuksina. Nähtyjä kauhukuvia ei saa pois mielestä. Osa peloista tuntuu heikkenevän kasvun myötä, osa jää vaivamaan mieltä.

Lapsen kasvuun kuuluvat niin sanotut kehitykselliset pelot. Esimerkiksi pienet lapset pelkäävät eroa äidistä tietyssä kehitysvaiheessa ja monella viisivuotiaalla on mörkö sängyn alla. Tuhoavan ja traumaattisen pelkoon liittyvät toistuvuus ja tunne koetun asian ylivoimaisuudesta. Ihminen voi tuntea noloutta tai häpeää siitä ettei „kestä samaa kuin muut ihmiset”. Pelko kapeuttaa myös ihmisen tunne- ja kokemusmaailmaa. Herkkys on suljettava pois, jotta pelko pysyisi hallinnassa.

– Pelkkä aika ei vastoin yleistä luuloa tuo parannusta lapsuuden mediatraumoihin. Traumamuistot tallentuvat niin sanottuun fysiologiseen muistiin, jossa mielikuvat pysyvät paljon voimakkaampina kuin normaalissa muistissa.

Kuopion yliopistossa tehdystä tutkimuksesta käy ilmi, että tv-ohjelmat ovat neljännäksi suurin pelon aiheuttaja suomalaisten lasten arjessa. Televisiopelkojen edelle menevät vain pimeän, mielikuvitusolentoihin ja ympäristön tuhoutumiseen liittyvät pelot. Nykylasten mediapelot poikkeavat vanhempien peloista. Animaatiotekniikan kehityksen ansiosta on mahdollista loihkia esiin kuvamaailma, joka muistuttaa entistä enemmän todellisuutta ja jonka efektit ovat aikaisempaa vaikuttavampia.

Toisin kuin usein julkisuudessa väitetään, 6-vuotias tai ekaluokkalainen ei osaa tehdä selkeää eroa kuvitellun ja todellisen välillä. Nykyään onneksi ymmärretään, että lapselle on turha sanoa „älä pelkää, tuohan on vain satua”, Martsola huomauttaa.

Vanhempien lapsuudessa televisio oli myös selkeämmin yhteisöllinen väline, jota katsottiin koko perheen voimin. Nykyään 53 prosenttia suomalaisista lapsista katselee televisiota omassa huoneessaan.

Tällä hetkellä erityisesti 3-5 vuotiaat ovat alttiina mediatraumoille, jotka syntyvät siitä, että lapsi toistuvasti kohtaa mediassa käsittämättömiä, pelottavia ja ahdistavia asioita. Jopa 3-vuotiaat jätetään yksin tv-n ääreen.

Miten sitten toimia, jos haluaisi päästä yli pelottavista mielikuvista? Mediatrauman hoitamisessa ongelmallista on se, että trauma pyritään väheksymään tai jopa kieltämään. Lisäksi tv-trauma ei aina näy päällepäin edes lapsuudessa. Lapsi saattaa sulkeutua, olla yliaktiivinen, valvoa öitä tai toistaa pakonomaisesti samaa leikkiä. Aikuisena hän saattaa tuntea selittämättömiä voimakkaita inhon, pelon tai vastenmielisyyden tunteita, jotka pahimmillaan rajoittavat elämää.

Monille aikuisille on ollut huojentavaa jo tv-peloista puhumunen. Jos pelko rajoittaa elämää, voi kyseessä olla neuroottinen fobia tai muu traumareaktio.

Kumpaankin löyty apua. Auttamismenetelmä on monenlaisia sanallisesta terapiasta toiminnallisempiin terapioihin. Jos kyseessä on todellinen trauma, mikä tahansa „miltä sinusta tuntuu” – hoito ei traumatapauksissa auta, Martsola korostaa.

1. Hogyan szabályozza a törvény a gyerekek TV-nézését? (4 pont)
2. Miről vallanak az amerikai kutatások? (4 pont)
3. Mitől félnek a finn gyerekek? (5 pont)
4. Miben különböznek a mostani gyerekek félelmei a szüleikéhez képest? (4 pont)
5. Melyik a legveszélyeztetettebb korosztály? (3 pont)
6. Miért nehéz a médiatraumák gyógyítása? (5 pont)

